
روایت

کوروش صفوی
مشگاه علامه طباطبائی

سرشناسه	صفوی، کورش، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	روایت / کورش صفوی.
مشخصات نشر	تهران: نشر علمی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۳۴ ص+ ۲ ص فرعی.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۰۴-۴۲۴-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	زبان شناسی Linguistics
موضوع	زبان شناسی ساختاری Structural Linguistics
موضوع	زبان Language and languages
رده بندی کنگره	P1۲۱:
رده بندی دیسی	۴۰۱:
شماره کتابشناسی ملی	۵۷۸۵۲۴۸:

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۰۳

تلفن: ۵۱۱۰۱۲ - ۶۶۴۶۰۷۲ - ۶۶۴۶۲۰۷۲

www.elanipublications.com

روایت

دکتر کورش صفوی

(دانشگاه علامه طباطبائی)

چاپ اول: ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: رامین

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۰۴-۴۲۴-۳

مرکز پخش: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۰۳

تلفن: ۵۱۱ و ۵۱۱۰۱۲ - ۶۶۴۶۰۷۲ - ۶۶۴۶۳۰۷۲

فهرست مطالب

۳	پیشگفتار.....
۹	فصل ۱: آغاز سخن.....
۱۱	۱-۱. روایت و مطالعات ادبی.....
۱۴	۱-۲. مرزبندی مطالعه‌ی زبان.....
۱۸	۱-۳. درک انسان.....
۲۱	۱-۴. نظام زبان.....
۲۶	۱-۵. نظام نشانه‌ای.....
۲۸	۱-۶. دستور.....
۳۱	فصل ۲: مفاهیم پایه.....
۳۴	۲-۱. دانش انسان.....
۴۳	۲-۲. خنثی‌شدگی.....
۴۷	۲-۳. کاهش و حذف.....

۵۱	۴-۲. انتخاب و ترکیب
۵۵	فصل ۳: بافت
۵۸	۳-۱. بافت و تعبیر
۶۲	۳-۲. لایه‌های بافتی
۶۹	۳-۳. من
۷۲	۳-۴. تعبیر زمره‌گم - اجتماعی
۷۷	فصل ۴: روایت
۸۰	۴-۱. واحدهای کارآمد
۸۸	۴-۲. ساخت روایت
۹۳	۴-۳. تشبیه
۹۶	۴-۴. اسطوره
۱۰۳	۴-۵. فرایند گزینش
۱۱۳	۴-۶. فاصله
۱۱۷	۴-۷. توزیع روایت‌ها
۱۲۳	فصل ۵: پایان سخن
۱۲۹	کتابنامه
۱۳۱	نمایه

پیشگفتار

نامی که برای این نوشته انتخاب کرده‌ام، می‌تواند گمراه‌کننده به نظر برسد. من اصطلاح «روایت» را در اینجا، همان مفهوم سنتی‌اش مورد نظر ندارم. برای مجموعه‌ی وسیعی از مخابران متن حاضر، «روایت» تعریفی دارد که ما را به سمت وسوی متن ادبی می‌کشاند. من نمی‌توانم، را از این اصطلاح معرفی خواهم کرد که تعریف سنتی‌اش صرفاً بخشی از آن را تشکیل می‌دهد. مبنای حرف‌هایم، همان نگرشی است که دست‌کم برای خودم معتبر است و از آنجا که با درک انسان از جهان خارج آغاز می‌شود، نگرشی ادراکی تلقی می‌شود. این دیدگاه کاملاً بومی است و به همین دلیل، چون با نام متفکری خارجی همراه نیست، کسی را مشعوف خود نمی‌کند و در نتیجه، نقدپذیر باقی می‌ماند. بسیاری از مطالب این مختصر را در نوشته‌های دیگری معرفی کرده‌ام که به باور برخی از همکاران‌ام، پراکنده‌اند و معلوم نمی‌کنند، اصلاً منظورم از این حرف‌ها چیست. این ایراد را کاملاً

قبول دارم، زیرا می دانم، مغزم از اساس شلخته کار می کند.

همیشه سعی کرده ام، این شلختگی ذاتی را دست کم با ساده سازی مطالب و ساده نویسی جبران کنم. تمام تلاش ام در این نوشته نیز همین بوده است. به گفته ی مجموعه ای از یاران همیشگی، در معرفی این نگرش، انگار از ور شیرجه رفته ام و خودم را به وسط معرکه ای انداخته ام که نه سرش معلوم است و نه ته اش. وقتی نوشته هایم را در باب این نگرش می خوانم، می بینم که سی و سال آن هاست. من حتی معلوم نکرده ام، چرا این نگاه را به زبان، «ادراکی» نام نه ام. اما به هر حال چه مرضی داشته ام که نگاه دیگری را معرفی کنم. سعی می کنم، تا حد امکان این نارسایی عمده را در این نوشته تصحیح کنم. فصل بندی این نوشته به شدت بدی است که بتواند جلوی شلختگی هایم را بگیرد. مخاطب ام را هم فرست در نظر گرفته ام که از مطالعه ی زبان، شناخت حرفه ای داشته باشد. طرح مطالب را به گونه ای مرتب کرده ام که مجبور شوم گام به گام جلو بروم و خواننده را وسط و طر ه بین و هوا رها نکنم. به همین دلیل، نقشه ی راهی را ترسیم کرده ام که سر رشته اش معلوم باشد و البته در محدوده ی عنوان این کتاب باقی بماند.

کسی که به سراغ نوشته ی حاضر می آید، به خوبی می داند که از اصطلاح تراشی های بی مورد، و صد البته، از پیچیده گویی بیزارم. مسلماً هیچ مطلب پیچیده ای در این متن دیده نمی شود و برای طرح هر مورد، آن قدر نمونه ی ساده می آورم که هر نکته ی پیچیده ای هم ساده جلوه کند. متن را به عمد، کوتاه در نظر گرفته ام، تا خواننده پیش از این که حوصله اش سر برود و کتاب را به دیوار مقابل اش بکوبد، تمام اش کرده باشد.

منظور اصلی ام از نوشتن این مختصر، این بوده و هست که بخشی از نگرش ام را به مطالعه‌ی زبان معرفی کنم. «روایت»، البته برحسب تعریفی که مورد نظرم است، بخش مهمی از این نگاه را تشکیل می‌دهد.

کوروش صفوی

تهران. ۱۳۹۸

www.ketab.ir